

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 งบการเงิน

13.1.1 ผู้สอบบัญชี

บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์โฮลดิ้งส์ เอบีเอส จำกัด ((โดยนายชาญชัย ชัยประสิทธิ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3760 เป็นผู้สอบบัญชี) ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับงบการเงินของบริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน) สำหรับรอบปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และได้ให้ความเห็นว่า งบแสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน แสดงโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์โฮลดิ้งส์ เอบีเอส จำกัด และ ผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์หรือส่วนได้เสียกับ บริษัทฯ หรือผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ในลักษณะที่จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระแต่อย่างใด

13.1.2 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2560 เป็นจำนวนเงิน 2,955,000 บาท

13.2 ตารางสรุปงบการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	2558	2560	2559	2558
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	66	6	109	2,171	233	3,949
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	373	324	239	12,253	11,647	8,660
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	434	327	249	14,244	11,776	9,033
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	3	1	7	96	50	240
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	876	659	604	28,765	23,707	21,881
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	937	1,005	1,076	30,791	36,171	39,006
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	5	5	2	173	190	78
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	2	3	4	68	121	157
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	945	1,013	1,082	31,032	36,482	39,240
รวมสินทรัพย์	1,821	1,672	1,686	59,797	60,188	61,122
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	305	229	195	10,025	8,232	7,086
เจ้าหนี้จากการลงทุน	-	-	99	-	-	3,580
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	72	107	37	2,354	3,840	1,329
ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย	6	4	4	198	155	146
ภาษีเงินได้ดินนิบุคคลค้างจ่าย	38	30	17	1,236	1,065	632
เงินปันผลค้างจ่าย	-	-	166	-	-	6,027
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	92	28	34	3,036	999	1,221
รวมหนี้สินหมุนเวียน	513	397	552	16,848	14,291	20,021
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	-	72	73	-	2,580	2,659
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	17	37	42	549	1,329	1,513
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	9	7	6	299	268	204
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	26	116	121	848	4,178	4,376
รวมหนี้สิน	539	513	673	17,696	18,469	24,397
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน ⁽¹⁾	865	865	949	30,004	30,004	33,038
ทุนที่ออกและชำระแล้ว ⁽²⁾	865	865	865	30,004	30,004	30,004
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	32	32	32	978	978	978
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว – ทุนสำรองตามกฎหมาย	88	88	85	3,000	3,000	2,887
ยังไม่ได้จัดสรร	298	175	32	12,769	8,672	3,600

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	2558	2560	2559	2558
องค์ประกอบส่วนอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	-	-	-	(4,650)	(935)	(743)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,282	1,159	1,013	42,101	41,719	36,725
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,821	1,672	1,686	59,797	60,188	61,122

(1) ทุนจดทะเบียน และจำนวนหุ้น : มูลค่าตราไว้ 6.92 บาทต่อหุ้น จำนวน 4,335,902,125 หุ้น ณ สิ้นงวดปี 2560 และ 2559 และ 4,774,343,003 หุ้น ณ สิ้นงวดปี 2558

(2) จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว : 4,335,902,125 หุ้น ณ สิ้นงวดปี 2560 2559 และ 2558

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	2558	2560	2559	2558
รายได้จากการขาย	4,982	4,370	5,218	169,620	154,954	178,766
เงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน	27	4	3	915	128	111
รายได้รวม	5,009	4,374	5,221	170,535	155,082	178,877
ต้นทุนขาย	(4,703)	(4,053)	(4,890)	(160,131)	(143,715)	(167,752)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	306	321	331	10,405	11,367	11,125
รายได้อื่น	1	2	7	47	63	234
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	44	16	13	1,509	548	495
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่าย	351	338	351	11,961	11,979	11,853
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(27)	(26)	(35)	(943)	(914)	(1,222)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(0)	(1)	(0)	(1)	(21)	(12)
ต้นทุนทางการเงิน	(3)	(3)	(0)	(92)	(94)	(9)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	321	309	315	10,924	10,949	10,610
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	(60)	(64)	(70)	(2,029)	(2,261)	(2,382)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	261	245	245	8,895	8,688	8,227
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น :						
รายการที่จะจัดประเภทรายการใหม่ไปยังกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง						
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	-	(3,715)	(192)	3,723
การวัดมูลค่าใหม่ของการผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	-	(1)	-	-	(26)	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี – สุทธิจากภาษี	-	(1)	-	(3,715)	(218)	3,723
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	261	244	245	5,180	8,470	11,951
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	0.06	0.06	0.06	2.05	2.00	1.99

งบกระแสเงินสด

	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	2558	2560	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน						
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	321	309	315	10,925	10,949	10,610
รายการปรับปรุง						
รายได้ทางการเงิน	(0)	(1)	(3)	(16)	(30)	(90)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	3	3	0	92	94	9
ค่าเสื่อมราคา	81	81	80	2,775	2,872	2,766
ค่าตัดจำหน่าย	2	1	1	53	48	33
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	0	1	0	1	20	12
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(15)	3	4	(524)	96	121
ขาดทุนจากสินค้าและวัสดุอื่นล้ำสมัย	1	1	1	32	24	17
(กลับรายการ) ขาดทุนจากการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	-	-	(76)	-	-	(2,477)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานหลังการเลิกจ้างหรือเกษียณอายุ	1	1	0	31	42	19
รายได้หรือตัดบัญชีรับระหว่างปี	-	-	(0)	-	-	(12)
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน						
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(50)	(85)	148	(1,700)	(3,002)	5,096
สินค้าคงเหลือ	(108)	(79)	230	(3,666)	(2,787)	7,919
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นและสินทรัพย์อื่น	(0)	7	32	(8)	239	1,117
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	75	33	(136)	2,571	1,186	(4,685)
เงินสดจ่ายเพื่อชำระภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	-	(0)	(0)	-	(3)	(2)
หนี้สินหมุนเวียนอื่นและหนี้สินอื่น	66	(6)	8	2,259	(201)	285
เงินสดได้มาจากการดำเนินงาน	376	269	605	12,823	9,545	20,739
ดอกเบี้ยรับ	0	1	3	16	30	91
ดอกเบี้ยจ่าย	(3)	(2)	(0)	(98)	(88)	(5)
จ่ายภาษีเงินได้	(53)	(52)	(8)	(1,882)	(1,851)	(291)
เงินสดสุทธิได้มาจากการดำเนินงาน	321	215	600	10,860	7,637	20,534
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน						
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(15)	(15)	(14)	(503)	(538)	(468)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	0	0	0	0	1	0
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(15)	(15)	(14)	(503)	(537)	(468)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน						
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	-	140	110	-	4,959	3,988
จ่ายเงินกู้ยืมระยะยาว	(107)	(72)	-	(3,614)	(2,530)	-
เงินสดจ่ายสำหรับการลงทุน	-	(101)	(262)	-	(3,580)	(9,057)
เงินสดรับจากการรับชำระค่าหุ้นและส่วนเกินมูลค่าหุ้น	-	-	49	-	-	1,775
เงินสดรับจากการรับชำระค่าหุ้นและส่วนเกินมูลค่าหุ้น	-	-	9	-	-	322
โครงการออกและเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนต่อผู้บริหารและพนักงาน						
เงินปันผลจ่ายให้ผู้ถือหุ้น	(138)	(270)	(448)	(4,799)	(9,502)	(14,863)

	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	2558	2560	2559	2558
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(245)	(302)	(541)	(8,413)	(10,654)	(17,835)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	61	(102)	45	1,944	(3,554)	2,230
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	6	109	69	233	3,949	2,286
รายการปรับปรุงจากการแปลงค่าเงินต่างประเทศ	(1)	(0)	(5)	(6)	(162)	(568)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	66	6	109	2,171	233	3,949
รายการที่ไม่กระทบเงินสด การซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์โดยยังไม่ได้ชำระเงิน	1	1	1	45	21	39

13.3 อัตราส่วนทางการเงิน

		สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
		2560	2559	2558
อัตราส่วนสภาพคล่อง				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	1.7	1.7	1.1
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.9	0.8	0.6
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด ⁽²⁾	(เท่า)	0.7	0.5	1.0
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	14.4	15.5	16.6
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ⁽³⁾	(วัน)	25.1	23.2	21.6
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ⁽⁴⁾	(เท่า)	12.4	14.1	15.0
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ⁽³⁾	(วัน)	29.1	25.6	24.0
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	(เท่า)	17.6	19.1	18.5
ระยะเวลารับหนี้ ⁽³⁾	(วัน)	20.4	18.8	19.4
วงจรเงินสด	(วัน)	33.7	29.9	26.2
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหาทำกำไร				
อัตรากำไรขั้นต้น	(ร้อยละ)	6.1	7.3	6.3
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ⁽⁵⁾	(ร้อยละ)	5.6	6.8	5.8
อัตรากำไร(ขาดทุน)อื่น ⁽⁶⁾⁽⁷⁾	(ร้อยละ)	0.9	0.4	0.3
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร ⁽²⁾⁽⁵⁾	(ร้อยละ)	114.7	72.7	198.7
อัตราส่วนกำไรสุทธิ ⁽⁶⁾	(ร้อยละ)	5.2	5.6	4.7
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	(ร้อยละ)	21.4	22.6	20.7
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(ร้อยละ)	15.0	14.6	13.0
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ⁽⁸⁾	(ร้อยละ)	35.4	31.5	29.4
อัตราส่วนหมุนของสินทรัพย์ ⁽⁶⁾	(เท่า)	2.9	2.6	2.8
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	0.4	0.4	0.7
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย ⁽²⁾	(เท่า)	133.2	108.5	4,165.5
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน ⁽²⁾	(เท่า)	1.2	0.6	1.3
อัตราการจัดเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ ⁽¹⁾	(ร้อยละ)	53.0	110.1	183.1

หมายเหตุ

- (1) เงินปันผลเทียบเท่าเงินปันผลที่จ่ายจริงให้ผู้ถือหุ้นในงบกระแสเงินสด
- (2) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานหลังหักดอกเบี้ยรับ/จ่าย และภาษีจ่าย
- (3) ใช้ 360 วันในการคิดระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย และระยะเวลาชำระหนี้
- (4) สินค้าคงเหลือรวมถึงสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิตและสินค้าระหว่างทาง
- (5) กำไรจากการดำเนินงานคำนวณจากกำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ไม่รวมกำไรที่ไม่ได้มาจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร/(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)
- (6) รายได้รวมไม่รวมถึงรายได้อื่นที่มีได้เกิดจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร/(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)
- (7) รายได้อื่นคำนวณจากรายได้ที่มีได้เกิดจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร/(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)
- (8) สินทรัพย์ถาวรคำนวณจากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สุทธิ

คำจำกัดความของอัตราส่วนทางการเงิน :

อัตราส่วนสภาพคล่อง		
อัตราส่วนสภาพคล่อง	= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	(เท่า)
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	= (เงินสดและเงินฝากธนาคาร + หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด + ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ) / หนี้สินหมุนเวียน	(เท่า)
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	= กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน / หนี้สินหมุนเวียนเฉลี่ย	(เท่า)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	= ขายสุทธิ / (ลูกหนี้การค้าก่อนหนี้สงสัยจะสูญ + ตัวเงินรับการค้า) (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(วัน)
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(วัน)
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	= ซื้อหรือต้นทุนขาย / (เจ้าหนี้การค้า + ตัวเงินจ่ายการค้า) (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาชำระหนี้	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(วัน)
วงจรเงินสด	= ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย + ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย - ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร		
อัตรากำไรขั้นต้น	= กำไร(ขาดทุน) ขั้นต้น / ขายสุทธิ	(ร้อยละ)
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	= กำไรจากการดำเนินงาน / ขายสุทธิ	(ร้อยละ)
อัตรากำไรอื่น	= กำไรที่ไม่ได้จากการดำเนินงาน / รายได้รวม	(ร้อยละ)
อัตรากำไรเงินสดต่อการทำกำไร	= กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน / กำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(ร้อยละ)
อัตรากำไรสุทธิ	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / รายได้รวม	(ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	= (กำไร(ขาดทุน) สุทธิ + ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย) / สินทรัพย์ถาวรสุทธิ (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	= รายได้รวม / สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	(เท่า)

อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน		
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= หนี้สินรวม / ส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	= (กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน + ดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงาน + ภาษี) / ดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงานและลงทุน	(เท่า)
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash basis)	= กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน / (การจ่ายชำระหนี้สิน + รายจ่ายลงทุน + ซื้อสินทรัพย์ + เงินปันผลจ่าย)	(เท่า)
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ	= เงินปันผลจ่าย / กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	(ร้อยละ)

14 คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

14.1 ภาพรวม

บริษัทฯ เป็นหนึ่งในผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมชั้นนำของประเทศไทย และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทฯ เป็นเจ้าของและผู้ประกอบกิจการ โรงกลั่นน้ำมันแบบที่มีหน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมัน (complex refinery) มีกำลังการกลั่นน้ำมันดิบ 165,000 บาร์เรลต่อวัน

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ผลิตและขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ แก๊สปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเบนซิน ไร้สารตะกั่ว เกรดพิเศษและเกรดธรรมดา น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และน้ำมันเตา รวมทั้งผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีซึ่งใช้เป็นผลิตภัณฑ์ตั้งต้นในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของบริษัทฯ จำหน่ายให้แก่เซฟรอนและบมจ.ปตท. ภายใต้สัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์

ในการดำเนินการ โรงกลั่นน้ำมันบริษัทฯ มุ่งเน้นที่ความเป็นเลิศในการดำเนินงานในสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ การเพิ่มมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้น การเป็นผู้นำด้านการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ตั้งอยู่ใกล้กับสิ่งอำนวยความสะดวกหลักในการขนส่งผลิตภัณฑ์ (รวมทั้งท่อส่ง รถบรรทุกและเรือ) และศูนย์กลางของอุปสงค์ที่สำคัญ จึงช่วยลดต้นทุนการขนส่งและก่อให้เกิดข้อได้เปรียบหลายอย่างในการจัดหาและจัดส่งผลิตภัณฑ์

14.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

ค่าการกลั่น

บริษัทฯ ใช้ค่าการกลั่น (gross refining margin) ในการประเมินความสามารถในการทำกำไรของโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ค่าการกลั่นของบริษัทฯ คำนวณจาก ผลต่างระหว่างรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และ ต้นทุนน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่น ๆ ซึ่งใช้ในกระบวนการกลั่น (landed cost) รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน ค่าการกลั่นทางบัญชี (accounting gross refining margin) จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าคงเหลือเนื่องมาจากราคาน้ำมันที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากบริษัทฯ คำนวณราคาต้นทุนตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

สำหรับค่าการกลั่นตลาด (market gross refining margin) เป็นค่าการกลั่นที่ไม่รวมผลกระทบจากกำไรหรือขาดทุนจากสต็อกน้ำมันซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน โดยทั่วไป ค่าการกลั่นตลาดของบริษัทฯ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของราคาและค่าการกลั่นในประเทศสิงคโปร์

ในปี 2560 มีปริมาณน้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่น 152.4 พันบาร์เรลต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 92.4 ของกำลังการกลั่น ลดลง 10.0 พันบาร์เรลต่อวันจาก 2559 โดยเป็นผลกระทบจากการหยุดซ่อมบำรุงหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ(CDU) ในเดือนมิถุนายน 2560 และหน่วยแตกโมเลกุลด้วยตัวเร่งปฏิกิริยา(RFCCU) ในเดือนตุลาคม 2560 โดยรายได้รวมทั้งปีเพิ่มขึ้นจาก 4,374 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (155,082 ล้านบาท) ในปี 2559 เป็น 5,009 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (170,535 ล้านบาท) ในปี 2560 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของราคาขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม แต่ถูกหักลบบางส่วนจากการลดลงของปริมาณการขาย ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากการหยุดซ่อมบำรุงโรงกลั่น ในปี 2560 SPRC มีค่าการกลั่นตลาด 7.34 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งสูงกว่าปี 2559 เนื่องจากอุปสงค์ที่มากขึ้นและอุปทานน้ำมันที่ลดลงจากการเกิดพายุแถบชายฝั่งสหรัฐอเมริกาใน Q3/60 โดยผลจากการสูงขึ้นของทั้งค่าการ

กลั่นทางบัญชี และค่าการกลั่นตลาดในปี 2560 รวมถึงกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สูงขึ้นเนื่องจากการแข็งค่าของเงินบาท ทำให้กำไรสุทธิในปี 2560 สูงขึ้นจากปี 2559

ราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

โดยปกติรายได้ของบริษัทฯ ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าการกลั่น และกระแสเงินสด จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบและราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมในตลาดโลกและตลาดภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบและราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเป็นผลมาจากอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก น้ำมันดิบมีหลากหลายประเภทและหลายเกรด ราคาของน้ำมันดิบเหล่านี้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ รวมถึงคุณสมบัติทางกายภาพ อุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบนั้น นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมแต่ละประเภทล้วนมีราคาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อุปสงค์และอุปทานเช่นเดียวกันกับกรณีของน้ำมันดิบ

ค่าการกลั่นและผลกำไรของบริษัทฯ โดยหลักมีผลมาจากส่วนต่างของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและ ราคาน้ำมันดิบ แม้ว่าราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ผลิตได้นั้นจะได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันดิบซึ่งเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ แต่ราคาดังกล่าวอาจไม่เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกับราคาตลาดน้ำมันดิบที่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันมีผลกระทบต่อค่าการกลั่นและผลกำไรของบริษัทฯ ในช่วงที่ราคามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาที่ห่างกันระหว่างการซื้อน้ำมันดิบและการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (lag time) ประมาณหนึ่งเดือน เป็นผลมาจากเวลาที่ต้องใช้ในการจัดส่งน้ำมันดิบและการกลั่นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของบริษัทฯ ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ รวมถึงราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าการกลั่นรวมของบริษัทฯ โดยปกติผลกระทบดังกล่าวรวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนจากสต็อกน้ำมัน

ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล	ราคาอ้างอิงตลาดสิงคโปร์			ส่วนต่างราคากับน้ำมันดิบดูไบ		
	2560	2559	+ / (-)	2560	2559	+ / (-)
น้ำมันดิบดูไบ	53.2	41.3	11.8	-	-	-
แนฟทาเบา(ราคาอ้างอิงตลาดญี่ปุ่น)	55.1	44.3	10.8	1.91	2.99	-1.08
น้ำมันเบนซิน (พิเศษ)	68.0	56.2	11.9	14.86	14.86	0.00
น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน	65.3	52.9	12.4	12.14	11.56	0.58
น้ำมันดีเซล	65.7	52.1	13.6	12.53	10.78	1.74
น้ำมันเตา	50.8	36.4	14.5	-2.33	-4.95	2.63

ในปี 2560 ราคาน้ำมันดิบดูไบมีความผันผวนของราคาตั้งแต่ 43.50 ถึง 64.36 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 53.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งสูงกว่าราคาเฉลี่ยของปี 2559 ที่ 41.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ราคาน้ำมันดิบดูไบที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นผลจากการลดลงของปริมาณน้ำมันดิบคงคลังในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากพายุเฮอริเคนฮาร์วีย์ การขยายเวลาการลดกำลังการผลิตของประเทศผู้ส่งออกน้ำมันกลุ่มโอเปคและรัสเซียไปจนถึงสิ้นปี 2561 การลดลงของน้ำมันดิบจากลิเบีย

เนื่องจากการหยุดผลิตของแหล่ง El Sharara ใน Q3/60 และสถานการณ์ความไม่สงบซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำมันดิบจากเวเนซุเอลา

ราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงตามราคาน้ำมันดิบ ส่วนต่างราคาเนฟทากับน้ำมันดิบดูไบลดลงเมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องจากความคืบหน้าในการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นวัตถุดิบตั้งต้นและการเพิ่มขึ้นของการทำกำไรจากส่วนต่างของราคาเนฟทาที่มาจากฝั่งตะวันตก ส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซินกับน้ำมันดิบดูไบในปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 14.86 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งเท่ากับค่าเฉลี่ยในปี 2559 ใน Q3/60 ส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซินกับน้ำมันดิบดูไบเพิ่มสูงถึง 16.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งได้รับผลกระทบจากการลดลงของปริมาณน้ำมันเบนซินคงคลังในสหรัฐอเมริกา อุปทานที่จำกัดจากการหยุดการผลิตของโรงกลั่นในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากพายุเฮอริเคนฮาร์วีย์ และอุปทานที่ยังคงมีอยู่ของภูมิภาคเอเชีย

ส่วนต่างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานกับน้ำมันดิบดูไบได้รับผลกระทบจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นของการขนส่งทางอากาศ สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association หรือ IATA) ประเมินการเพิ่มขึ้นของปริมาณผู้โดยสารที่ใช้การเดินทางทางอากาศทั่วโลกที่ร้อยละ 8.0 ในปี 2560 เมื่อเทียบกับปี 2559 และในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซลกับน้ำมันดิบดูไบในปี 2560 มีค่าสูงขึ้นจากปี 2559 สะท้อนให้เห็นอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว รวมไปถึงอุปทานที่จำกัดในสหรัฐอเมริกาจากการหยุดการผลิตของโรงกลั่นเนื่องจากพายุเฮอริเคนฮาร์วีย์ใน Q3/60 ปริมาณน้ำมันดีเซลคงคลังในสิงคโปร์เพิ่มขึ้นมาที่ 13.4 ล้านบาร์เรลในเดือนพฤศจิกายนเนื่องจากการเพิ่มปริมาณน้ำมันดีเซลส่งออกจากจีนและอินเดียในช่วงที่ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซลกับน้ำมันดิบดูไบเพิ่มกลับมาเป็น 12.33 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

ในปี 2560 ส่วนต่างราคาน้ำมันเตากับน้ำมันดิบดูไบมีราคาเฉลี่ยที่ 2.33 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลต่ำกว่าราคาน้ำมันดิบดูไบ ซึ่งสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559 ที่มีราคาเฉลี่ย 4.95 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลต่ำกว่าราคาน้ำมันดิบดูไบ โดยตลาดน้ำมันเตาในภูมิภาคเอเชียยังเป็นช่วงตลาดขาขึ้น ใน Q3/60 ส่วนต่างราคาน้ำมันเตากับน้ำมันดิบดูไบมีราคาเฉลี่ย 1.34 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลต่ำกว่าราคาน้ำมันดิบดูไบซึ่งเป็นส่วนต่างที่ต่ำที่สุดตั้งแต่ปี 2555 โดยได้รับผลกระทบจากอุปสงค์ของน้ำมันเตาเพื่อใช้ผลิตไฟฟ้าในช่วงฤดูร้อน การหยุดการผลิตของโรงกลั่นในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากพายุเฮอริเคนฮาร์วีย์ และการลดลงของปริมาณน้ำมันเตาส่งออกจากตะวันตกและสหรัฐอเมริกาเอเชียทำให้เกิดอุปทานที่จำกัดของตลาดน้ำมันเตาความหนืดสูง อย่างไรก็ตามอุปทานที่มากขึ้นและการสะสมเพิ่มขึ้นของน้ำมันเตาคลังเริ่มส่งผลกระทบต่อตลาดน้ำมันเตาตั้งแต่สิ้นเดือนพฤศจิกายน จนถึงสิ้นปี 2560

แหล่งข้อมูล : EIA, IATA, IHS, OPEC, Platts, Reuters

ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 บริษัทฯ ได้เริ่มใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ เนื่องจากรายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของบริษัทฯ เกี่ยวข้องโดยตรงหรืออยู่ในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งทำให้ลดผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ จากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงได้รับผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทในค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่ต้องชำระเป็นเงินสกุลบาท

บริษัทฯ ไม่ได้เข้าทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้น ความผันผวนและความไม่แน่นอนของค่าเงินบาทเมื่อเปรียบเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอาจส่งผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

14.3 ผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

14.3.1 ผลการดำเนินงานทางการเงิน

ตารางแสดงผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

	ล้านดอลลาร์สหรัฐ				ล้านบาท		
	2560	2559	+ / (-)		2560	2559	+ / (-)
รายได้รวม	5,009	4,374	635		170,535	155,082	15,454
EBITDA	406	394	13		13,845	13,964	(119)
EBIT	324	312	12		11,017	11,044	(27)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	44	16	28		1,509	548	960
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	261	245	16		8,895	8,688	207
กำไร สุทธิ (ขาดทุน) (ดอลลาร์สหรัฐ/บาทต่อหุ้น)	0.06	0.06	-		2.05	2.00	0.05
ค่าการกลั่นทางบัญชี (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) ⁽¹⁾	8.52	7.93	0.59		8.52	7.93	0.59
ค่าการกลั่นตลาด ดอลลาร์) (สหรัฐต่อบาร์เรล) ⁽²⁾	7.34	6.68	0.66		7.34	6.68	0.66

(1) ค่าการกลั่นได้รวมกำไร / ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าคงเหลือ ซึ่งคำนวณตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

(2) ค่าการกลั่นคำนวณโดยใช้ต้นทุนทดแทนในปัจจุบัน

รายได้รวม

รายได้รวมของบริษัทฯ ประกอบด้วยรายได้จากการขายและเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน
รายได้จากการขายที่สำคัญประกอบด้วยการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมซึ่งมุ่งเน้นที่น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และ
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ราคาขายของบริษัทฯ เป็นราคาที่รวมภาษีสรรพสามิตที่ใช้บังคับตลอดจนเงินส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่ง
ถือเป็นรายการที่รวมอยู่ในราคาขายให้ลูกค้าและนำเสนอให้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่วนเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซ
ปิโตรเลียมเหลวและน้ำมันเป็นเงินชดเชยที่บริษัทฯ ได้รับจากรัฐบาลผ่านกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อชดเชยจากการที่รัฐบาล
ควบคุมราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

ตารางต่อไปนี้แสดงรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของบริษัทฯ ซึ่งรวมถึงเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน สำหรับปี 2559-2560

ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	2560	2559
โพรพิลีนเกรดโพลีเมอร์	99	98
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว)1)	129	108
เนฟทาเบา	132	109
น้ำมันเบนซิน	1,556	1,420
น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน	286	234
น้ำมันดีเซล	2,053	1,818
น้ำมันเตา	349	254
ยางมะคอย	55	34
ก๊าซผสม C4	116	92
น้ำมันดิบ	1	25
อื่นๆ)2)	233	182
รวมรายได้	5,009	4,374

- (1) รวมถึงเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน
- (2) รวมถึงกำมะถัน รีฟอร์มเมท และผลิตภัณฑ์ที่บริษัทฯ ทำการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ขึ้นกลางสำหรับกระบวนการแปรสภาพโมเดกุล (Cracker Feed Exchange) กับ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล

รายได้รวมในปี 2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปี 2559 การเพิ่มขึ้นโดยหลักเนื่องมาจากราคาขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่เพิ่มสูงขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดิบ หักกลบบางส่วนกับการลดลงของปริมาณการขายที่ 63.5 ล้านบาร์เรลในปี 2560 เมื่อเทียบกับปริมาณการขายที่ 67.0 ล้านบาร์เรลในปี 2559

ในปี 2560 รายได้รวมของบริษัทฯ จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมให้แก่ เซฟรอน ปตท. และ บริษัทอื่นๆ ในสัดส่วนร้อยละ 58 ร้อยละ 31 และร้อยละ 11 ตามลำดับ

ต้นทุนขาย

ต้นทุนขายโดยหลักประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบซึ่งได้แก่น้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการกลั่นน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติที่จัดซื้อและต้นทุนอื่น ๆ ต้นทุนขายได้รวมถึงภาษีสรรพสามิตและภาษีเพื่อมหาดไทย ตลอดจนเงินส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเก็บจากขายในประเทศและนำส่งให้แก่รัฐบาล นอกจากนี้ต้นทุนขายยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารและอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลั่นน้ำมัน ต้นทุนขายคำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในปี 2560 ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 16 โดยหลักเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาต้นทุนน้ำมันดิบเฉลี่ยในปี 2560 ซึ่งถูกหักกลบบางส่วนจากการลดลงของปริมาณการขาย

รายได้อื่น

รายได้อื่นโดยหลัก ประกอบด้วยรายได้จากดอกเบี้ย รายได้จากการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และเงินชดเชยจากการส่งออก

กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน

กำไร (หรือขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนของบริษัทฯ เกี่ยวข้องกับกำไร (หรือขาดทุน) ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินอื่นที่ไม่ใช่ดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินดังกล่าวกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับปี 2560 กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นอย่างมากจำนวน 28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (960 ล้านบาท) จากปี 2559 เป็น 44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,509 ล้านบาท) มีสาเหตุหลักมาจากการแข็งค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 ที่แข็งค่ามากกว่าเมื่อเทียบกับการแข็งค่าในปี 2559 การแข็งค่าของเงินบาทมีผลให้มูลค่าของลูกหนี้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่แปลงมาจากลูกหนี้ในสกุลเงินบาทมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารของบริษัทฯ รวมถึงค่าใช้จ่ายที่มีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการกลั่นน้ำมัน และค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2560 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจำนวน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (29 ล้านบาท) โดยหลักเนื่องมาจากผลกระทบจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นในระหว่างปี ซึ่งค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นมีผลให้มูลค่าค่าใช้จ่ายที่รายงานในสกุลเงินสหรัฐอเมริกาส่งขึ้นเมื่อแปลงจากค่าใช้จ่ายที่เป็นสกุลเงินบาท

ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงินได้แก่ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะยาวและค่าธรรมเนียมผูกพันสินเชื่อ (commitment fees) ต้นทุนทางการเงินยังรวมถึงค่าธรรมเนียมสำหรับการออกหนังสือค้ำประกัน โดยธนาคารแทนบริษัทฯ

ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอตัดบัญชี อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทฯ อยู่ที่ ร้อยละ 20 สำหรับปี 2559 และ 2560

ในปี 2560 บริษัทฯ มีกำไรก่อนภาษีเงินได้จำนวน 321 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (10,925 ล้านบาท) และมีรายจ่ายภาษีเงินได้จำนวน 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,029 ล้านบาท) เปรียบเทียบกับกำไรในปี 2559 จำนวน 309 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (10,949 ล้านบาท)

14.3.2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

	ดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2560	2559	+ / (-)	2560	2559	+ / (-)
สินทรัพย์รวม	1,821	1,672	149	59,797	60,188	(391)
หนี้สินรวม	539	513	26	17,696	18,469	(773)
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	1,282	1,159	123	42,101	41,719	382

สินทรัพย์

สินทรัพย์รวมของบริษัทฯ ณ 31 ธันวาคม 2560 เพิ่มขึ้น 149 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แต่ลดลง 391 ล้านบาท) เนื่องจากผลกระทบจากการแปลงค่าทางการเงินจากการที่สกุลเงินบาทแข็งค่าขึ้น) จาก 31 ธันวาคม 2559 โดยหลักเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียน แต่ได้ถูกหักกลับบางส่วนจากการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียน

สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 218 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,058 ล้านบาท) เนื่องมาจาก

- 1) การเพิ่มขึ้นของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,938 ล้านบาท)
- 2) การเพิ่มขึ้นของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นจำนวน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (606 ล้านบาท) เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาขายเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ (ซึ่งรวมภาษีสรรพสามิต) ในเดือนธันวาคม 2560 เมื่อเทียบกับราคาขายเฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2559 และ
- 3) การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือจำนวน 108 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,468 ล้านบาท) เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าคงเหลือตามราคาน้ำมันที่สูงขึ้น และการเพิ่มขึ้นของปริมาณสินค้าคงเหลือ เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคม 2559

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในแต่ละปีลดลง โดยหลักเนื่องจากการลดลงของอาคารและอุปกรณ์ โดยลดลง 67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,379 ล้านบาท) เนื่องมาจากค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 2560 มากกว่าการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงกลั่น

หนี้สิน

หนี้สินรวม ณ 31 ธันวาคม 2560 เพิ่มขึ้น 26 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แต่ลดลง 773 ล้านบาท เนื่องจากผลกระทบจากการแปลงค่าทางการเงินจากการที่สกุลเงินบาทแข็งค่าขึ้น) จาก 31 ธันวาคม 2559 การเพิ่มขึ้นโดยหลักมาจาก

- 1) การเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,792 ล้านบาท) เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้นโดยหลักเนื่องมาจากราคาซื้อน้ำมันดิบที่สูงขึ้น
- 2) การเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนอื่นจำนวน 65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,037 ล้านบาท) โดยหลักจากภาษีสรรพสามิตค้างจ่ายที่สูงขึ้นเนื่องจากผลบังคับใช้พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ซึ่งมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาการชำระภาษีสรรพสามิตและกองทุนที่เกี่ยวข้อง
- 3) โดยถูกหักกลับบางส่วนจากการลดลงของเงินกู้ยืมระยะยาว-สุทธิ จำนวน 107 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,066 ล้านบาท) จากการจ่ายคืนเงินกู้ยืม
- 4) การลดลงของหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจำนวน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (780 ล้านบาท) เนื่องจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในผลต่างชั่วคราวระหว่างฐานภาษีและฐานบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ 31 ธันวาคม 2560 เพิ่มขึ้นจำนวน 123 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (382 ล้านบาท) จาก 31 ธันวาคม 2559 เนื่องมาจากผลกำไรของบริษัทฯ ในปี 2560 หักกลับด้วยเงินปันผลจ่ายสำหรับผลกำไรในครึ่งปีหลังของปี 2559 และครึ่งปีแรกของปี 2560

14.3.3 งบกระแสเงินสด

	ดอลลาร์สหรัฐ		ล้านบาท	
	2560	2559	2560	2559
เงินสดสุทธิที่ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	321	215	10,860	7,637
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(15)	(15)	(503)	(537)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(245)	(302)	(8,413)	(10,654)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	61	(102)	1,944	(3,554)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	6	109	233	3,949
รายการปรับปรุงจากการแปลงค่าเงินต่างประเทศ	(1)	(0)	(6)	(162)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	66	6	2,171	233

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเป็นจำนวน 66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,171 ล้านบาท) ซึ่งเพิ่มขึ้น 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,938 ล้านบาท) จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

รายละเอียดของกิจกรรมกระแสเงินสดในปี 2560 มีดังนี้

- 1) เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน เป็นจำนวน 321 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (10,860 ล้านบาท) โดยมีสาเหตุหลักมาจาก
  - กำไรสุทธิในปี 2560 จำนวน 261 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (8,895 ล้านบาท) โดยบวกกลับรายการที่ไม่เป็นเงินสด จำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,510 ล้านบาท)
  - เงินสดได้มาจากหนี้สินในการดำเนินงาน 142 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,830 ล้านบาท) โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,571 ล้านบาท) เนื่องจากราคาซื้อน้ำมันดิบที่สูงขึ้น และการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนจำนวน 66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,259 ล้านบาท) เนื่องจากผลบังคับใช้ของพรบ.สรรพสามิต พ.ศ.2560 ซึ่งมีผลกระทบต่อกำหนดเวลาในการชำระภาษีสรรพสามิตและกองทุนที่เกี่ยวข้อง และ
  - ได้ถูกหักกลับบางส่วนจากเงินสดใช้ไปของสินทรัพย์ในการดำเนินงาน 157 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,366 ล้านบาท) โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้การค้าจำนวน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,700 ล้านบาท) จากราคาขายที่สูงขึ้น และการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือจำนวน 108 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,666 ล้านบาท) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของทั้งราคา และปริมาณสินค้าคงเหลือในเดือนธันวาคม 2560
- 2) เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนเป็นจำนวน 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (503 ล้านบาท) โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงกลั่น
- 3) เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 245 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (8,413 ล้านบาท) โดยหลักเนื่องจาก
  - เงินสดจ่ายสำหรับเงินปันผล จำนวน 138 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,799 ล้านบาท) จากกำไรในงวด ครึ่งปีหลังของปี 2559 และ ครึ่งปีแรกของปี 2560 และ
  - เงินสดจ่ายเพื่อชำระคืนเงินกู้แก่สถาบันการเงิน จำนวน 107 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,614 ล้านบาท)

14.4 วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนสภาพคล่อง

อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทฯ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ส่วนแรก คือ อัตราส่วนสภาพคล่อง ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว และอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด

โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2558 – 2560) อัตราส่วนสภาพคล่องมีค่าเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากมูลค่ารวมของสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่ามูลค่ารวมของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และสินค้าคงเหลือ ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่ประกอบด้วยเจ้าหนี้การค้า เงินปันผลค้างจ่าย เจ้าหนี้จากการลดทุน และส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี ในงวดสิ้นปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 อัตราส่วนสภาพคล่อง มีค่าเท่ากับปี 2559 โดยมาจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียน อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จำนวน 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,938 ล้านบาท), ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นจำนวน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (606 ล้านบาท) และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น จำนวน 108 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,468 ล้านบาท) ประกอบกับการเพิ่มขึ้นในส่วนหนี้สินหมุนเวียน อันเนื่องมาจาก เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น จำนวน 79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,858 ล้านบาท) และภาษีสรรพสามิตค้างจ่ายสูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาการชำระภาษีและกองทุนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,971 ล้านบาท) โดยถูกหักกลับบางส่วนจากการลดลงของเงินกู้ยืมระยะยาว-สุทธิจำนวน 107 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,066 ล้านบาท)

สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2558-2560 มีค่าน้อยกว่าหนึ่งเท่าซึ่งน้อยกว่าอัตราส่วนสภาพคล่องเนื่องจากการไม่ได้นำสินค้าคงเหลือมาคำนวณ

ในด้านอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดมีค่าเพิ่มขึ้นในปี 2560 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของกระแสเงินสดที่ได้จากการดำเนินงาน

ส่วนที่สอง คือ อัตราส่วนหมุนเวียนซึ่งได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า ซึ่งจะพบว่า อัตราส่วนดังกล่าวมีค่าลดลง ในระหว่างปี 2558-2560 ส่งผลให้วงจรเงินสดเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงระหว่าง 26-33 วัน

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรที่สำคัญ ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราส่วนกำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีค่าลดลงเล็กน้อยจากปี 2559 และปี 2560 เนื่องมาจากการหยุดซ่อมบำรุงหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ ในเดือนมิถุนายน 2560 และหน่วยแตกโมเลกุลด้วยตัวเร่งปฏิกิริยาในเดือนตุลาคม 2560 ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการขายภายในประเทศลดลง

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องมาจากกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2560 มีสาเหตุหลักมาจากการแข็งค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ

อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2558 โดยมีสาเหตุหลักเนื่องมาจากการลดลงของเจ้าหนี้จากการลดทุนและเงินปันผลค้างจ่าย และการเพิ่มขึ้นของกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรในปี 2559 ส่งผลให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นลดลงจาก 0.7 เท่า เป็น 0.4 เท่า ส่วนในปี 2560 มีค่าเท่ากับปี 2559 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้ารวมถึงเจ้าหนี้อื่น ซึ่งเป็นผลจากราคาน้ำมันดิบและราคาวัตถุดิบปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนอื่นอันมาจากภาษีสรรพสามิตค้างจ่ายที่สูงขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาการชำระภาษีและกองทุนที่เกี่ยวข้อง โดยถูกหักกลับบางส่วนจากการลดลงของเงินกู้ยืมระยะยาว-สุทธิ จากการจ่ายเงินกู้ยืม

ในปี 2559 บริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ยลดลง จากปี 2558 โดยมีสาเหตุหลักมาจากเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานที่ลดลง และมีต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้นในปี 2559 สำหรับปี 2560 บริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากปี 2559 เนื่องจากกระแสเงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น

บริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันในปี 2559 ลดลงจากปี 2558 โดยมีสาเหตุหลักมาจากเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานที่ลดลง และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2560 เนื่องจากกระแสเงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับจำนวนเงินปันผลจ่ายที่ลดลง